

Penmail

Jaargang 21, nr. 2 – April 2026

Uitgave: Platform Handschriftontwikkeling & Werkgroep Kinderhandschrift

Redactie: Dick Schermer (dick.schermer@upcmail.nl)

Gratis digitaal kwartaalblad met informatie over kinder- en jeugdhandschrift

Doel en doelgroep

Met deze Penmail willen we mensen met belangstelling voor het schrift van kinderen en jeugdigen regelmatig informeren.

We vermoeden dat er bij meerdere groepen behoefte bestaat aan regelmatige informatie op dit gebied: Stichting Schrijfpedagogische Hulp (SPH), Vereniging voor handschriftontwikkeling (VLSM), Nederlandse Orde van Grafologen (NOG), Landelijke Bond van Remedial Teachers (LBRT), Onderwijsadviesdiensten (schrijfspecialisten), schrijftherapeuten.

Afbakening

Penmail zal zich vooral richten op deze terreinen: Handschriftonderwijs, schrijfmethoden, schrijfmateriaal, schriftontwikkeling, schrijftests, verband tussen handschrift en persoonlijkheid, ofwel pedagogische schriftkunde.

Informatie op het gebied van krabbels, tekeningen en kalligrafie valt in principe buiten onze doelstelling.

0-0-0-0-0

Veel dank, dat we weer werden gewezen op actueel schrijfnieuws.

Dat delen we graag met al onze Penmaillezers.

Zo worden we samen schrijfwijzer!

College Dr. Audrey van der Meer

Op 6 januari werden wij attent gemaakt op de voordracht van de Noorse neuropsychologe dr. Audrey van der Meer: *How handwriting benefits your brain*.

Op YouTube is haar klip en klare pleidooi voor het schrijven met de hand via deze link te volgen: <https://youtu.be/TAQBchbqrIM?si=D4TULFSvfeKyu10B>

Van harte aanbevolen om te beluisteren, waar mogelijk toe te passen, en door te vertellen.

En neem ook gerust kennis van deze ‘talk’ van elf jaar geleden:

<https://youtu.be/85bqT904VWA?si=sB4SugM0nvvr5pp>

Schrijven en denken worden vaardigheden voor de elite

On deze kop schreef Kitty Herweijer op 14 januari een belangwekkend artikel in o.a. De Gelderlander. Zij stelt, dat schrijven met de hand en coherent denken ‘elitevaardigheden’ worden in een samenleving waar typen, autocorrectie en ChatGPT de overhand lijken te krijgen. De nieuwe slogan zal wellicht tot navolging uitlokken: Elite ben je pas als je daadwerkelijk ontwikkeld bent en ‘iets kan’.

Pennsylvania is de 25^e staat die schrijffletters verplicht stelt

Op 11 februari heeft gouverneur Josh Shapiro van de staat Pennsylvania zijn handtekening gezet onder de 'Bill 17', die openbare scholen verplicht tot het geven van cursief schrijf- onderwijs. Dat zijn bijna twee keer zoveel scholen als tien jaar geleden.

In de toelichting wordt onder meer gewezen op de noodzaak van handschrift en ondertekenen in de dagelijkse praktijk, evenals wetenschappelijk aangetoonde pluspunten.

Hoe zal de Nederlandse onderwijsbeleidsploeg met zo'n cursieve verplichting te werk gaan?

Nieuw onderzoek!

De Vrije Universiteit Amsterdam gaat onderzoek doen naar de invloed van technologie op de lees- en schrijfvaardigheid bij een cohort van ongeveer 150 studenten. De dataverzameling start in 2027. Er zullen acht studentengroepen worden gevormd, waarbij men op verschillende manieren opdrachten zal maken: op papier, digitaal of met AI-ondersteuning. Twee groepen dienen als controlegroep.

Hoogleraar Roel van Steensel en universitair docent Hille Bruns hopen er achter te komen hoe het onderwijs beter kan inspelen op hun wetenschappelijk verantwoorde bevindingen.

Stimuleren van handigheid bij kinderen

In 2015 verscheen dit bijzonder praktische boekje van kinderergotherapeut Marjon Nijsten van Sambeek. Het is vooral bedoeld voor mama's en papa's, oma's en opa's. Het heeft een A5-formaat en telt 58 bladzijden. Het bevat maar liefst 164 genummerde kleurenfoto's, met elk een corresponderende toelichting.

Marjon begint de Inleiding met de woorden: "Binnen mijn praktijk voor KinderErgotherapie zie ik veel kinderen uit groep 1 tot en met groep 4, met hun ouders of oma of opa. Ze hebben allemaal moeite met bepaalde vaardigheden zoals kleuren, schrijven, knippen, veters strikken, brood smeren, spelen, aankleden of fietsen."

Interesse?

Het boekje kost 20,- en is te bestellen via de webshop:

www.allesinbeweging.net/bestellen

Of door een mailtje te sturen naar info@deschrijfladder.nl.

Schrijfbundelnieuws

In de reeks '*Over kinderhandschrift ... gesproken*' is onlangs bundel 148 verschenen. Om er enkele artikelen uit te vermelden:

Bundel 148:

- Handschrift na het digitale tijdperk? AI-modus, 2025 (2 p.)
- Waarom handschrift nog steeds belangrijk is. Ta Mata School, 2025 (3 p.)
- Hoe het leren schrijven de hersenen traint: de wetenschap achter de strijd om het handschrift, Mariana Lenharo, 2026 (3 p.)

Belangstelling voor een enkel gratis artikel? We sturen het op verzoek digitaal graag toe.

Een hele bundel in pdf-versie kost € 3,50, en is te bestellen via dick.schermer@upcmail.nl.

Op de website van Platform Handschriftontwikkeling (www.handschriftontwikkeling.nl) staat een overzicht van alle artikelen van de 148 bundels, bovendien een alfabetisch overzicht van alle auteurs, alsook een alfabetisch trefwoordenoverzicht. Ze zijn op de homepage van de website te vinden onder het kopje 'Sitemap' en daarin 'Bundels van Dick Schermer'.

Veel leesgenoegen bij deze Penmailinformatie en actieve handschriftmaanden!

Met vriendelijke schrijfhandzame groeten,

Dick Schermer